

Communicatiescenario's 12 januari

Er liggen nu drie beleidsscenario's voor:

1. De huidige lockdown gaat ongewijzigd door.
2. Er komen een aantal kleine veranderingen. Bv: basisscholen/kinderopvang gaan open, contactberoepen gaan open.
3. We gaan verzwaren. Bv. Alleen nog essentiële levensmiddelenwinkels, drogisterijen en apotheken open, 'iedereen blijft thuis', alleen op straat, geen gasten thuis, avondklok.

GROOTSTE COMMUNICATIE-UITDAGINGEN

- Moedeloosheid in samenleving neemt toe. Erkenning hiervan is nodig, een perspectief richting uitweg ook. Wat wordt de volgende stap en welke voorwaarden zijn er om naar die stap te gaan. Geef inzicht in de strategie richting uitweg uit de lockdown. Laat zien wanneer primair onderwijs open kan, kijk of restaurants sneller open kunnen.
- Onrust onder horeca, detailhandel neemt toe. Perspectief richting uitweg is voor hen nodig.

Communicatieve uitgangspunten voor alle scenario's

- Maatregelen zelf uitleggen: Besmettingen zijn nog steeds te hoog, toegankelijkheid van zorg staat onder druk dus we nemen deze maatregelen:....
- Call to action: **Thuis blijven helpt!** en is de beste manier om de cijfers omlaag te krijgen
- En: Ook als je gevaccineerd bent moet je je aan de maatregelen blijven houden en je laten testen bij klachten

Per scenario uitgewerkt

Scenario 1: huidige lockdown gaat door

INSCHATTING DRAAGVLAK ALGEMEEN PUBLIEK

Publiek verwacht waarschijnlijk dat dit scenario nog langer van kracht blijft. Een deel van de samenleving verwacht wel dat het PO en KO (en mogelijk zelfs VO) opengesteld gaan worden.

GROOTSTE COMMUNICATIE-UITDAGINGEN SPECIFIEK VOOR SCENARIO 1

- Een deel van de samenleving verwacht dat scholen weer open gaan. Onderwijzend personeel is verdeeld. Dicht houden van scholen moet goed worden uitgelegd. Onduidelijkheid over de VK-variant is onderdeel van de uitleg. Heeft mogelijk ook impact op informele kinderopvang door bv opa's en oma's. Ongunstig voor motivatie.
- Vertrouwen in effect doorzetten lockdown: op basis waarvan **weten** we dat hierdoor cijfers verder omlaag gaan (is er geen verzadiging bereikt/de rek eruit?)
 - o Er is een lichte daling in de cijfers, maar nog te weinig om goede duiding aan te geven welke kant het op gaat. Om echt versoepelingen te kunnen doen hebben we minstens niveau XX nodig (NB concreet maken met cijfers etc wat dat niveau is en waarom dit niveau wenselijk is).
 - o We kunnen op basis van de lichte daling wel al zeggen dat het hele pakket geen aanleiding kent voor verzwaring (maar zie opmerking over OMT-advies hierboven die effectief een verzwaring betekent voor heel veel mensen). Tegelijkertijd: Duitsland verzwart wel & de Britse variant circuleert in samenleving, genoeg reden om je zorgen te maken?) NB volgens Van Dissel in debat op 5/1 is Britse variant nog niet aan opmars bezig in NL: hoe houden we het buiten de deur?
 - o Er is te weinig kennis over de Britse variant om goed te kunnen uitleggen hoe dit de route naar versoepelingen gaat beïnvloeden. Duiden op basis van welke gegevens dit doet.

- Toegankelijkheid van de zorg is nu nog leidend: is dit nog de juiste motivatie voor maatregelenpakket? Wat is economische en maatschappelijke schade en dus verantwoording voor verlenging
- Naleving lijkt nu niet goed (genoeg). Dilemma: de regels worden nu niet restrictief genoeg uitgelegd en tegelijkertijd lijkt dit de manier waarop mensen het nog (net) kunnen volhouden. Status quo in maatregelen geeft geen extra urgentie, nadruk op toegankelijkheid van de zorg en de wens om in ieder geval snel onderwijs te openen (maar ook perspectief op opening andere sectoren, zoals horeca) kan helpen om naleving te vergroten.

COMMUNICATIEDOELSTELLINGEN

Kennis

- Beter uitleggen hoe de toegankelijkheid van de zorg nu onder druk staat en dit concreet maken (beschikbaarheid mensen aan de bedden, veel zorgpersoneel valt uit door quarantaine en klachten)
- Effect besmettelijkheid Britse variant versus de maatregelen uitleggen
Waarom doen we de basisschool/middelbare school niet open?
- Relatie met Britse variant, wat weten we hiervan en wanneer hebben we zicht op wat we nog niet weten? Wat moeten we weten? Wat moet er gebeurd zijn?
- Maatschappelijke en economische gevolgen van verlenging vs 'kosten' druk op zorg (die aan het stabiliseren is)
- Perspectief geduld/volharding (uit 3 sporen/narratief: vaccineren, sneltesten, maatregelen).

Gedrag

- (deels ook een kennisdoelstelling) Veel mensen denken dat ze zich goed gedragen/binnen de kaders bewegen, maar doen dit in werkelijkheid niet. Daarom: concreet maken wat we bedoelen met de maatregelen. Vooral bij thuiswerken en (op) bezoek (gaan) & testen en quarantaine (mensen vinden het belangrijk, maar doen het niet). Het is niet de bedoeling om mensen naar het werk te laten komen als het niet echt noodzakelijk is. Vergelijk het huidige gedrag met het gedrag van begin mei: wat doe je nu weer net als toen? Wat doe je nu anders?
Hiervoor moeten ook **sectorgesprekken** plaatsvinden: zorg voor personeel is zorgen dat mensen hun baan houden én zorgen dat mensen gezond blijven. Hoe doe je dat? Hoe reëel is het van je medewerkers te verwachten dat ze werk verzetten én de kinderen thuis begeleiden? Wel notie hierbij: tussen 60-70% van beroepsbevolking heeft een baan waarin thuiswerken in beginsel niet kan (CBS)
- Motivatie om door te gaan. Evt nieuw beleid tav kinderen en voortzetting lockdown stemmen moedeloos. Waar vinden mensen kracht? Waar kunnen we perspectief en richting geven, terwijl er ook nog onzekerheden zijn? Hoe bieden mensen elkaar perspectief? (tweede register). Ook: 3 sporen/narratief: vaccineren, sneltesten, maatregelen
- Bezoek thuis concreter maken. Hoe richt je dat in? Hoe houd je afstand thuis, etc? Hoe vaak ontvang je 2 personen?
- Testen en quarantaine. (testbereidheid lijkt te dalen)

BELANGRIJKSTE ELEMENTEN KERNBODSCHAP

- Thuisblijven helpt.
- (en dan zonder metafoor:) Niet kapseizen in het zicht van de haven. Het einde is in zicht, maar we zijn er nog niet. Benoem moedeloosheid. Heeft dit nog zin? Is het nog nodig? Ja.
- De beschikbaarheid van de zorg staat nu nog sterk onder druk. Veel besmettingen in het hele land betekent meer ernstig zieken, maar ook meer mensen in de zorg die besmet zijn of uit voorzorg in quarantaine moeten en daardoor niet beschikbaar zijn om zorg te verlenen.

Dan gaat het niet alleen om corona-zorg, maar *alle* zorg. Een zieke huisarts kan ook een gekneusde enkel niet inzwachtelen, en ook niet zien of je buikpijn misschien een blindedarmonsteking is. Het aantal besmettingen moet dus echt nog flink naar beneden. Ook om te voorkomen dat bij de minste geringste uitbraak we weer in een nieuwe piek belanden. De Britse variant van het virus maakt het op dit moment nog ingewikkelder.

- Denk terug aan april 2020. De rust op straat van toen – die willen we nu weer zien. Blijf thuis, werk thuis. Ga naar buiten voor essentiële boodschappen en voor een frisse neus. Doe dit alleen & blijf in de buurt van huis. Ga bij voorkeur lopend of op de fiets. Als we dit samen doen, dan kunnen we hopelijk snel weer aan versoepelingen gaan denken
- Daarbij denken we uiteraard meteen aan de scholen. Maar ook aan sectoren die het al heel lang zwaar hebben, zoals de horeca.

WOORDVOERING

Aandachtspunten persconferentie

- Heldere onderbouwing nodig voor noodzaak verlengen lockdown
 - o Toegankelijkheid van de zorg
 - o Aanwezigheid Britse variant
- Heldere onderbouwing nodig voor niet verzwaren (zoals in DUI)
 - o Aantal besmettingen daalt licht
- Doel helder formuleren: blijf zo veel mogelijk thuis.
- Perspectief geven: wat is de volgende stap? Hoe hangt dit samen met vaccinaties?

Manieren om urgentie te onderstrepen

- Na persconferentie (20:30 uur) een live-sessie met Q&A op Facebook/YouTube/Instagram met bijvoorbeeld de MP, MINVWS, MINM2S, MINOCW en STASSZW over de effecten van de continuering lockdown.
- Op 12 januari bovenstaande ministers in talkshows voor duiding op hun vakgebied. Daarop aanvullend op 13, 14 en 15 januari elke avond een bewindspersoon in een talkshow of nieuwsprogramma om besluiten uit te leggen & begrip te tonen voor de zorgen.
- Om extra aandacht te geven aan zorgen bij kinderen en jongeren: kinderen opnieuw uitnodigen om mee te denken over hoe we de lockdown beter dragelijk kunnen maken. Eventueel daaraan gekoppeld een kinderpersconferentie organiseren in de Hondsrugzaal in de dagen na de persconferentie.

Scenario 2: Huidige lockdown gaat door, enkele versoepelingen

INSCHATTING DRAAGVLAK ALGEMEEN PUBLIEK

Voor veel mensen zal het een verrassing zijn dat er voorzichtige versoepelingen komen. Het zal positief worden ontvangen en voor veel mensen toch een verrassing zijn, het geeft perspectief. Zeker als er gekozen wordt voor versoepeling van een deel van de horeca zal dat goed vallen, wel kritiek op dichthouden detailhandel.

GROOTSTE COMMUNICATIE-UITDAGINGEN SPECIFIEK VOOR SCENARIO 2

- Bij opening van scholen zal een deel bezorgd zijn over de VK-variant. Goed toelichten waarom opening veilig is.
- Dit gaat lijken op versoepeling terwijl de naleving van de andere regels onvoldoende lijkt. Dat beeld willen vermijden. Dit kan bijvoorbeeld door een oproep te doen om zoveel mogelijk thuis te blijven. En alleen naar buiten te gaan voor onderwijs, noodzakelijk werk, boodschappen en een frisse neus.

- Onderscheid wie wel/ niet qua versoepeling
- Onderbouwen waarom het verantwoord is om te versoepelen
- Laten zien dat er ook handhaving plaatsvindt.
- Beleving dat het vaccineren het einde van Corona is (en dus in de hand werkt dat mensen minder goed aan de maatregelen houden)
- Aandacht voor mentale gevolgen

COMMUNICATIEDOELSTELLINGEN

Kennis

- Uitleg met feiten waarom het veilig is om licht te versoepelen en PO open te stellen (en evt contactberoepen en binnensportlocaties)
- Aangeven wanneer (met welke zorgcijfers) verder kan worden versoepeld
- Uitleggen: waarom contactberoepen wel en horeca niet?
- Aandacht voor hoe het virus zich onder kinderen verspreidt
- Faciliteren van het motiveren (door wat te bieden)

Gedrag

- Motivatie vinden om de maatregelen vol te houden.
- We kunnen wat meer maar we zijn er nog (lang) niet.

WOORDVOERING

Aandachtspunten persconferentie

- Goed onderbouwen waarom versoepelen verantwoord is
- Mogelijkheid tot opnieuw verzwaren op korte termijn open houden

Aanvullend

- Geen extra inzet nodig buiten persconferentie & aanwezigheid van bewindspersonen in talkshows op tv; versoepeling an sich heeft al voldoende nieuwswaarde

Scenario 3: Verzwaring huidige lockdown

INSCHATTING DRAAGVLAK ALGEMEEN PUBLIEK

- Een aantal mogelijke maatregelen zijn erg ingrijpend. Met risico voor afnemend draagvlak. Uitleg is nodig waarom deze maatregelen wel gaan werken. Argumentatie: zorgen om toegankelijkheid van de zorg; risico's van de VK-variant; ontwikkeling aantal besmettingen.
 - o Er zal acceptatie en steun zijn, maar dat is afhankelijk van de motivatie en de onderbouwing voor maatregelen en het perspectief dat word geboden
 - o Er zal wel weerstand zijn bij een deel van de samenleving tegen maatregelen als avondklok en verbieden bezoek thuis, want daar wordt persoonlijke levenssfeer het meest aangetast
- Vertrouwen in effect verzwaren lockdown: op basis waarvan **weten** we dat hierdoor cijfers verder omlaag gaan (is er geen verzadiging bereikt/de rek eruit?)
- Wat is economische en maatschappelijke schade en dus verantwoording voor verzwaring?
- Impact van thuis zijn (denk aan thuisonderwijs, thuiswerken en geen bezoek) is heftig en dat wordt zichtbaar bij het afkondigen van deze maatregelen. Het gevoel dat de maatregelen echt nog heftiger kunnen dan voor de kerst komt hard aan (ondanks steun daarvoor). Geef perspectief (uit 3 sporen/narratief: vaccineren, snelsten, maatregelen).

GROOTSTE COMMUNICATIE-UITDAGINGEN SPECIFIEK VOOR SCENARIO 3

- Communicatie over de avondklok (zorgen dat iedereen het weet, wanneer je wel buiten mag zijn en wat de gevolgen zijn van overtreding). Zo kort mogelijk na bekendmaking mee beginnen, samenleving breed informeren.
- Vanaf ingangsdatum op gestructureerde wijze communiceren over naleving en handhaving bij niet-naleven.
- Hoeveel veerkracht is er nog? Is er oog voor de gevolgen, mentaal en anders? Worden de lasten eerlijk verdeeld? NB horeca – staan zij weer achteraan in de rij? Empathie tonen voor de (nog) moeilijker situatie waar mensen in zitten (weerstand adresseren) en complimenten voor dingen die goed gaan/die mensen goed doen.
- Voor de meest ingrijpende maatregelen (avondklok, verbod groepsvorming, geen bezoek thuis) zijn advertenties, radiospotjes nodig. Aangevuld met regelmatige updates in de media van naleving en handhaving.
- Beleving dat het vaccineren het einde van Corona is (en dus in de hand werkt dat mensen minder goed aan de maatregelen houden). Waarom dan een verscherpte lockdown?
- Als besloten wordt tot een avondklok: de samenleving zal enige tijd nodig hebben om dit in te regelen, bv formulier van werkgever.
- Eenzaamheid wordt een belangrijk issue, communicatie empathisch insteken

COMMUNICATIEDOELSTELLINGEN

Kennis

- Publiek goed informeren over nieuwe regels, zeker bij avondklok en forse grensmaatregelen. Wat is de regel en waarom + wat zijn de gevolgen (bv boetes bij overtreding avondklok). We missen 10 miljoen kijkers (niet iedereen kijkt naar de persconferentie)
- Uitleggen waarom nodig, ondanks de start van de vaccinaties

Gedrag

- Zo min mogelijk sociale contacten
- Doe wat je in april 2020 deed – behalve... aandacht voor eenzaamheid.

BELANGRIJKSTE ELEMENTEN KERNBODSCHAP

- Lijkt op voortzetting huidige lockdown met toevoeging:
- Onderbouwing verzwaring. De trend gaat niet snel genoeg; de Britse variant stemt ons dermate ongerust dat we het risico niet willen nemen. We zien een lichte afvlakking, maar een kleine uitbraak kan meteen tot een grote piek leiden, zeker met een veel besmettelijker variant.
- Concreet uitleggen waarom een $R=1,2$ bij weinig besmettingen minder zorgwekkend is dan bij veel besmettingen? Filmpje, visual oid?

WOORDVOERING

Aandachtspunten persconferentie

- Heldere onderbouwing van noodzaak verzwaring lockdown:
 - o Toegankelijkheid van de zorg
 - o Aanwezigheid van Britse variant: virus verspreidt daardoor veel sneller, met meer besmettingen en slachtoffers tot gevolg
 - o Aantal besmettingen daalt niet snel genoeg
- Doel: contacten maximaal beperken. Blijf zo veel mogelijk thuis.
- Perspectief: terug naar gedeeltelijke lockdown? Wanneer? Op basis van welke indicatoren? En waarom helpt vaccineren hier niet bij?

Manieren om urgentie te onderstrepen

- Voorafgaand aan persconferentie een persbriefing (van RIVM of experts VWS) om epidemiologische situatie te duiden (met name met oog op Britse variant van het virus) & effect daarop van bepaalde maatregelen uitleggen.
- Na persconferentie (20:30 uur) een live-sessie met Q&A op Facebook/YouTube/Instagram met bijvoorbeeld de MP, MINVWS, MINMZS, MINOCW en STASSZW over de effecten van de continuering lockdown.
- Op 12 januari bovenstaande ministers in talkshows voor duiding op hun vakgebied. Daarop aanvullend op 13, 14 en 15 januari elke avond een bewindspersoon in een talkshow of nieuwsprogramma om besluiten uit te leggen & begrip te tonen voor de zorgen.
- Om extra aandacht te geven aan zorgen bij kinderen en jongeren: kinderen opnieuw uitnodigen om mee te denken over hoe we de lockdown beter dragelijk kunnen maken. Eventueel daaraan gekoppeld een kinderpersconferentie organiseren in de Hondsrugzaal in de dagen na de persconferentie.

Inzet communicatiemiddelen 12 januari

Afhankelijk van het uiteindelijke scenario, bestaat de communicatie uit middelen van het volgende pallet:

- Online: visuals over maatregelen evt aangevuld met visual over thuis blijven
- Visual thuis blijven: hoe doe je dat? Wat betekent dat? Denk aan een afvinklijstje
- Blijf thuis, hoe doe je dat? Wilde gedachte: thuisblijf-app ala ommetje: hoe goed doe jij het?
- Print: advertentie over de 3 sporen vaccineren/testen/maatregelen weekend 16/17 januari in landelijke dagbladen, week erop in HAH bladen
- Massamediaal: radiospot vaccineren, eventueel radiospot thuis blijven (mits dit snel kan worden geproduceerd en ingekocht). Wij adviseren hier geen TV inzet
- Aanvullende doelgroep specifieke inzet via o.a. de jongerencampagne (reeds lopende sporen via PR, radio, online)
- Video RIVM Britse variant
- Niet nederlandstaligen: vertalingen + communicatie richting groepen met een migratieachtergrond (via SZW)
- Laaggeletterden: Steffie en beelddataviz
- Sectoren via SPOCS/departementen (evt ondersteund met specifieke visuals)
- Veiligheidsregio's via aanvulling op toolkit middelen
- Foto's en beelden van april 2020 gebruiken op ro.nl en in advertenties

Vorbereidende acties

| | | |
|--------------------------------------|--------|--|
| Scripts voor spotje | 5.1.2e | 5.1.2e |
| Radiostudio reserveren voor spotje | 5.1.2e | 5.1.2e |
| Motiveren, erkennen: | 5.1.2e | kijken naar wat er in regio mogelijk is op tweede register |
| Pluggen kinderperso | 5.1.2e | |
| Livestream facebook | 5.1.2e | |
| Contact RIVM: filmpje Britse variant | 5.1.2e | |